

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 462

van **TINNE ROMBOUTS**

datum: 7 februari 2022

aan **ZUHAL DEMIR**

VLAAMS MINISTER VAN JUSTITIE EN HANDHAVING, OMGEVING, ENERGIE EN TOERISME

Vergaren van natuurinformatie - Opvraging bij natuurorganisaties

Natuurpunt verzamelt door haar dagelijkse werking informatie over de natuur. De informatie wordt gebundeld in lokale databanken en in online systemen. Voor het gebruik van die informatie is toestemming vereist. In bepaalde gevallen wordt de informatie gratis ter beschikking gesteld, maar niet altijd.

Wanneer de informatie bedoeld is voor wetenschappelijke doelen, dan is er geen vergoeding verschuldigd. Voor commercieel gebruik wordt wel een vergoeding gevraagd. Zowel particulieren, bedrijven als overheden kunnen de natuurinformatie aanvragen. Verschillende producten worden aangeboden, evenals bepaalde diensten die op vraag gebeuren.

1. Doet de minister of haar departement een beroep op natuurinformatie afkomstig van Natuurpunt vzw?
 - a) Door welke dienst (administratie/departement/kabinet) wordt informatie opgevraagd?
 - b) Welke informatie wordt er bij Natuurpunt vzw opgevraagd en door de minister of haar diensten gebruikt? Gaat het om standaard verzamelde informatie door de vzw of om opdrachten om bepaalde informatie te verzamelen?
 - c) Wordt er een vergoeding betaald voor deze informatie? Wat is het bedrag van de vergoeding?
 - d) Is dat een eenmalige opvraging of wordt die informatie met een bepaalde frequentie ter beschikking gesteld?

Graag een overzicht voor de natuurinformatie die de laatste 10 jaar is opgevraagd bij Natuurpunt vzw.

2. Doet de minister of haar departement een beroep op andere organisaties voor het verzamelen van natuurinformatie in de brede zin?
 - a) Bij welke organisaties wordt nog informatie opgevraagd?
 - b) Door welke dienst (administratie/departement/kabinet) wordt informatie opgevraagd?

- c) Welke informatie wordt er bij die organisaties opgevraagd en door de minister of haar diensten gebruikt?
- d) Wordt er een vergoeding betaald voor deze informatie? Wat is het bedrag van de vergoeding?
- e) Is dat een eenmalige opvraging of wordt die informatie met een bepaalde frequentie ter beschikking gesteld?

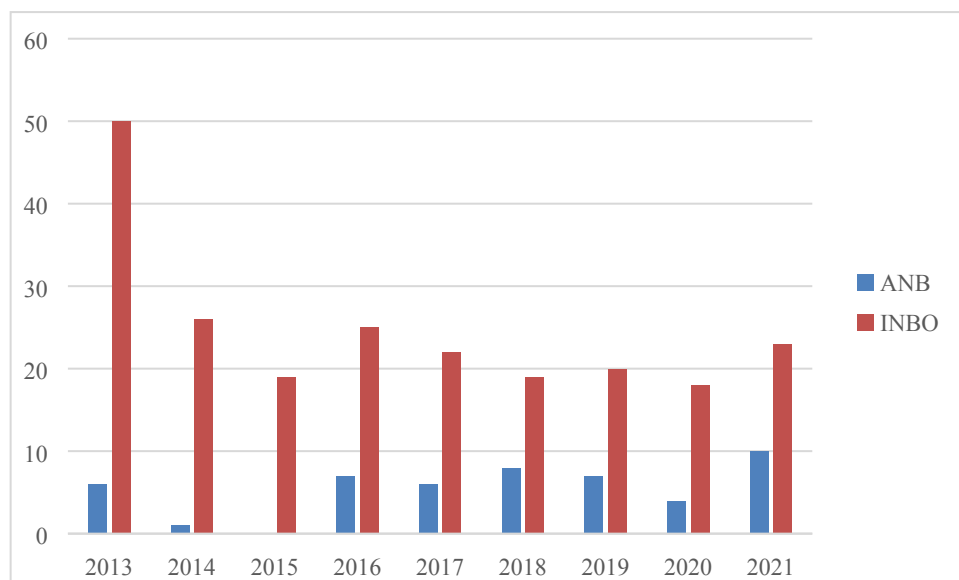
ANTWOORD

op vraag nr. 462 van 7 februari 2022

van **TINNE ROMBOUTS**

1. a) Het INBO als ANB hebben regelmatig nood aan externe biodiversiteitsdata waarover ze zelf niet beschikken. Het betreft doorgaans verspreidingsdata¹ van dieren en planten, afkomstig uit het Vlaamse portaal waarnemingen.be dat in beheer is bij Natuurpunt.Studie vzw. Om permanent te kunnen rekenen op deze databron werd in 2014 tussen INBO en Natuurpunt Studie vzw een samenwerkingsovereenkomst opgemaakt voor een bedrag van 33.000 €/jaar (excl. BTW). Deze overeenkomst werd eind 2019 vernieuwd voor een periode van 4 jaar (2020-2023). Binnen deze overeenkomst zit er ook steeds een upload van data uit waarnemingen.be naar GBIF (Global Biodiversity Information Facility) vervat. Tijdens de periode 2014-2019 waren dit soortspecifieke datasets; vanaf 2020 worden maandelijks data over invasieve exoten naar GBIF gepubliceerd.

Om deze data-uitwisseling op een éénduidige en efficiënte manier te realiseren én ook een vlotte monitoring ervan mogelijk te maken, ontwikkelde het INBO in 2013 een datavragensysteem. Dit systeem was vanaf 2014 volledig operationeel. Dit laat de overheid (INBO, ANB) toe om duidelijk te omschrijven welke data ze wenst en voor welk doel ze bestemd zijn. Een automatische informatiestroom zorgt ervoor dat Natuurpunt.Studie vzw de vraag onmiddellijk in behandeling kan nemen. Tussen 2013 en 2021 werden op die manier 271 datavragen (INBO: 222, ANB: 49) aan Natuurpunt Studie overgemaakt (zie Figuur 1, en Bijlage).

¹ Naast deze "losse waarnemingen" verzamelen INBO en ANB via het Soortenmeetnettenproject (zie www.meetnetten.be) data voor bepaling van lange termijntrends voor beleidsrelevante soorten. Zowel informatie over verspreiding als trend zijn vereist voor de rapportering van Europees beschermde soorten (Natura 2000).

Figuur 1. Overzicht van het aantal datavragen² dat door INBO en ANB aan Natuurpunt Studie werd voorgelegd tussen 2013 en 2021.

- b) De datasets die door INBO en ANB worden bevraagd zijn afkomstig van Natuurpunt.Studie vzw, en niet bij Natuurpunt vzw; de data die wordt opgevraagd zijn inhoudelijk zeer divers

De data waaruit deze datasets zijn opgebouwd zijn voornamelijk “losse waarnemingen”, d.i. waarnemingen die door vrijwilligers worden gedaan zonder specifieke onderzoekscontext of -doelstelling, dus bv. geen systematische monitoring.

Een deel van de waarnemingen verloopt via de gratis App ObsIdentify, die mede tot stand is gekomen via samenwerking met het Departement Omgeving.

Verder heeft Departement Omgeving in het kader van de onderzoeksagenda (en de eerdere TWOL-databank), alsook de monitoring in het kader van VAPEO en NTMB de afgelopen jaren in meerdere onderzoeken samengewerkt met Natuurpunt.Studie vzw, telkens met toepassing van de mededinging via de wetgeving overheidsopdrachten. Het overzicht daarvan is terug te vinden op [FRIS Onderzoeksportaal](#)

Tot slot heeft de VLM in totaal 5 keer natuurinformatie opgevraagd eveneens bij natuurpunt.Studie vzw.

- c) Jaarlijks betaalt het INBO 33.000 € (excl. BTW) voor het verwerven van biodiversiteitsdata in beheer door Natuurpunt. Studie vzw én het uploaden van data naar GBIF.

Eind 2021 bevatte het portaal www.waarnemingen.be meer dan 28 miljoen gevalideerde (en dus voor het beleid bruikbare) data waarover het INBO en ANB op die manier kunnen beschikken.

- d) Bij elke datanood kan een datavraag aan Natuurpunt.Studie vzw worden overgemaakt via het datavragensysteem. Zoals hoger vermeld, leverde dit tussen 2013 en 2021 reeds 271 datavragen op. Met uitzondering van datavragen m.b.t. de 6-jaarlijkse Natura2000-rapportering (2013, 2019, 2025) en enkele andere verplichte rapporteringen is er geen sprake van een vaste periodiciteit.

Zie overzicht als bijlage.

2. Ja, het betreft voornamelijk bevragingen van data die om diverse redenen geen deel uitmaken van waarnemingen.be. Voorbeelden hiervan zijn data over vissen (dataleveranciers: universiteiten, ANB, LIKONA, VMM, ...), data voor de opmaak van Rode Lijsten (vaak individuele soortenexperts met een eigen soortendatabank, KBIN, entomologische verenigingen, ...), gegevens over planten (Flo.Wer vzw, Bryologische en Lichenologische Werkgroep) maar evenzeer fysicochemische data van waterlopen (VMM). Deze data worden steeds kosteloos ter beschikking gesteld van het INBO.

Een bijzonder type van data wordt aangeleverd door de jachtsector. Naast de jachtgegevens die het INBO via het ANB ontvangt over het afschot bij elke geschoten ree, ever, damhert en edelhert, rapporteren jagers in een aantal gebieden ook de beheerinspanningen en waarnemingen aan de hand van jachtdagboekjes. Daarnaast worden jaarlijks ook onderkaken (en in beperktere mate baarmoeders en ovaria) van ree en everzwijn aangeleverd. Deze data en dit materiaal wordt ingezameld en

² Een aantal datavragen werden pas na het operationeel worden van het datavragensysteem geregistreerd. Dit verklaart ook het groot aantal retroactief toegevoegde vragen uit 2013 (waarvan er dus een aantal pas in 2014 tot stand kwamen).

geanalyseerd door INBO als basis voor de bepaling van de populatietoestand en populatiedynamica van ree en everzwijn. Dit kadert binnen de monitoring van beide soorten door het INBO. Ook voor deze grofwilddata worden de dataleveranciers (jagers) niet vergoed.

Voor wat betreft de monitoring van Europees en Vlaams prioritaire soorten beschikt INBO en ANB immers over het soortenmeetnettenproject (www.meetnetten.be) dat in 2016 werd opgestart. Dit lange termijnproject wordt in opdracht van INBO en ANB door vrijwilligers die zijn aangesloten bij Natuurpunt.Studie vzw uitgevoerd, én gecoördineerd door laatstgenoemde organisatie. De gunning in 2015 en 2020 verliep telkens via de publicatie van een Europese tender (bestek). Aan dit project werkt ook LIKONA (Limburgse Koepel voor Natuuronderzoek) mee.

Zoals onder 1. B) aangegeven werkt het Departement Omgeving in het kader van onderzoek (via overheidsopdrachten) soms samen met natuurpunt. Studie vzw, maar soms dus ook met het INBO, VITO, U Hasselt, U Antwerpen, K.U.Leuven, alsook met een studiebureaus zoals Arcadis, Corridor, Antea enz. Zie hiertoe FRIS Onderzoeksportaal.

BIJLAGE

[Overzicht datavragen INBO 2013 - 2021](#)